GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Joi'a si Dumineca, Fói'a, candu conecdu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 21/2 galbini mon. sunatória.

Anulu XXXVIII.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

Nr. 26. **Brasiovu 18/6 Aprile** **1875.**

Brasiovu, 5/17 Aprile 1875.

Imperatorele continua inca caletori'a sa prin Dalmati'a. De presinte se afla in Zar'a, unde fù primitu cu o bucuria si entusiasmu nedescriptibilu. Atatu primariulu capitalei, catu si archiepiscopulu de Dalmati'a lu-bineventara prin cele mai calduróse cuvinte de multiumire si felicitare. Domnitoriulu inca li-a respunsu prin cuvinte binevoitorie si cu anima emotionata de bucuria pentru bun'a primire ce i s'a facutu si mai vertosu pentru devotamentulu ce l'a aratatu in sinulu poporatiunii, care insinte cu cinci ani se rescolase cu arm'a in mana contr'a autoritatiloru publice, opunendu-se reformeloru ce erau de introdusu.

La discursulu presiedintelui dietei Domnitoriulu a datu urmatoriulu respunsu: „Omagiele, ce mi le aduceti in numele regatului meu Dalmati'a, lo primescu cu placere. Anim'a mea trasalta de bucuria aflandu-se in mediuloculu acelui poporu bravu, care in dile bune si fortunóse a remasu totu-de-un'a credintiosu dinastiei si imperiului meu si care pana in cele mai estreme parti ale lumei a sciutu se faca onóre numelui austriacu. Totu-de-un'a me voiu ingrigi, cá acésta tiéra, ale carei referintie sunt asiá de nefavorabile, se ocupe totusi unu locu onorificu in imperiulu meu, etc."

Prentimei gr. or. care in frunte cu episcopulu Kurzeviciu l'a binerentatu, Domnitoriulu a datu urmatoriulu respunsu: „Primescu cu multiamire asecurarile de alipire catra dinasti'a si imperiulu meu si doresc, cá prentimea concrediuta conducerii vóstre, precum in trecutu, asiá si in venitoriu se fia todu-de-un'a inspirata de spiritulu concordiei si alu moderatiunei, si petrunsa de aceste sentimente se lucre intru sjungerea scopuriloru de viétia. Atunci si Ddieu i va sta intru ajutoriu."

In sessiunea acést'a a dietei Ungariei se voru mai deliberá numai acele proiecte de legi, pre cari guvernulu le-a primitu in programulu seu candu s'a presentatu prim'a data inaintea camerei. Astfeliu se spera, ca diet'a se va poté inchide inca insinte de serbatorile Rosalieloru.

In afara se ingréca norii politici:

Belgiulu se afla in differintia cu Germani'a. Caus'a se dice de catra Bismark a fi agitatiunea clerului belgianu, care ar' fi incuragiatu nesupunerea episcopatului din Germani'a. Asia gub. germanu tramisese inca in 3 Febr. una nota catra celu belgianu, care se reportéza la punctele urmatórie:

1. La scrisorile pastorali inca din 1872/3 si alte publicari, prin cari se incuragiaza clerulu germanu la resistintia in contra guberniului.

2. Unu pretinsu atentatu in contra vietii lui Bismark prin Duchesne (unu pantofariu nebunu, care inca in 1873 scrisese archiep. de Parisu, ca, déca i da atati franci va omori pe Bismak, care prinse scrisórea).

3. Adress'a ce o tramissera membrii comitetului clericalu din Belgi'a catra episc. cath. din Paterborn in Dec. 1874, se nu se supuna legiloru.

La aceste cestiuni respunse gub. belgianu in 24 Faru a c. discutandu, ca ce póte fi adeveru din acésta fabula a lupului cu mnelulu. Si Belgi'a se provóca simplu apoi la neutralitatea sa, ma invita inca pe Germani'a, cá se i-o respecteze. — Diaristic'a aplaudéza acestu respunsu si crede, ca stéu'a lui Bismark incepe a se intunecá, pentru ca a devenitu si pana acumu isolatu din tóte partile si diurn. off. germ. „Berl. Post" publica unu art. despre situatiune intit. „E resbelulu aprópe?" si -lu finesce asia: Noi dormu se mulcomimu animele, si se le chiamamu sub arme; inse nu aflamu cu scopu a ascunde dinaintea natiunei germane situationea, in care se afla. —

Aceste combinate cu officialele despre visit'a imper. nostru in Veneti'a, cari predica semne de durarea pacii, atragu dupa sine una neincredere in pace indelungata. Cine mai scie, ce póte aduce diu'a de mane cu sine, ca la popóra inca le au cam cadiutu soldii de pe ochi. —

Reorganisatiunea armatei in Franci'a si mesurele luate spre a-si aduná materialulu recerutu la orce resolutiune martiale deoparte, ér' de alta dusmani'a cu beseric'a Romii si fapt'a insa, ca in Austro-ung. si in Itali'a partitele papali suntu inca poternice si potu accelerá si alianti'a respectiviloru domnitori in contra dusmanului comunu, in contra Germaniei, care fora crutiare despóia de tóta subsistinti'a pe prelatii beserice romane opositionali din territoriulu seu, aceste tóte au motivatu pe Bismark a atrage atentiunea natiunei sale la possibilea eventualitate de resbelu; pentru care chiaru si differintiele cu Belgi'a dau presemne. Thiers, dupa „Etoile Belge," apropos la incidentulu lui Bismark cu Belgi'a, se esprime: „Se afla margini, dice, preste cari neci regimele cele mai tari nu potu pasi, si in casulu presentu cu Belgi'a s'au ajunsu marginile, incatu acésta causa nu se mai póte fortiá mai incolo," ad. neutralitatea trebue respectata. Intr'acesa „Post.", diariulu lui Bismark scrie, ca Germani'a trebue se -si puna si intrebarea, ce influintia are neutralitatea Belgiei asupr'a Germaniei, ca -si apara cu atata seriositate neutralitatea, pentru ca, candu armat'a Franciei nebusindu prin Belgi'a ar' stá dintr'odata in Germani'a, atunci cine ar' mai respectá neutralitatea acesa, care pentru Germani'a e mai periculósa, decatu candu s'ar' aflá Belgiulu in manile francesiloru. Si acést'a o dice Bismark, care e inarmatu pana dupa urechi cu planele sale germane. Una schinteia póte produce focului celu mai furiosu. —

Fiorile cele febrile de inarmari pe totu loculu, chiaru si in Turci'a intuneca orizontele Europii cu norii cei mai ingrecati de materia explosiva in resbele.

Despre Russi'a se scrie, ca la riulu Vistula, unde germanii ridicara mari fortificari, are insirata cá 350 mii armata, si gen. Kotzebue a primitu ordinu la Varsovia, cá se tracteze cu multa crutiare si blandetie pe poloni. Prin Russi'a ambla mii de emisari prusiani, cesa ce facu pe curtea din Petersburg nemultiumita cu portarea gubernului prusianu.

Unu diariu polonesu explica toleranti'a, ce arata Vaticanulu facia cu Russi'a, care se considera inimicu necevitabile alu Prussiei si intrunu resbelu viitoriu are de cugetu a se aliá cu Franci'a. Passulu Prussiei, ca a tramissu unu numeru mare de officiari superiori in Franci'a spre a studeá pe ascunsu innovarile armatei francese, inca e batatoriu la ochi toema acum, candu se exagitéza prin nóte caus'a neutralitatei belgiane.

In Anglii'a d. Disraeli interpelatu de unu deputatu in camer'a comuneloru in caus'a belgiana respunde, ca Germani'a n'a adressatu nota amenintatória Belgiei ci numai amicale, despre cesa ce a si primitu guberniulu britanicu comunicatu confidentiale, si Germani'a n'a respunsu inca gubernului belgianu, ér' in casu, candu s'ar' amenintiá nedependenti'a Belgiului, guberniulu nu va fi in opositiune, ci va informá parlamentulu.

Franci'a e linistita si se bucura fórte de legile constitutionali din 25 Faru si de solidarea categorica a republicei. In incidentulu intelnirii regiloru in Veneti'a diariale prevedu semnu de relatiuni amicali; ér' facia cu caus'a belgica tóte intóna iubirea de liniste a Franciei dicundu: ca nu e neci o partita in Franci'a, care n'ar' consideră necesitatea pacii. — Intr'acesa armarea Franciei continua progressiv cu cesa a Prussiei, care are aprópe 1,600,000 bracia armate, precandu Franci'a inca ajunse pana acumu la numerulu de 1,400,000 preste totu. cu tóte aceste Franci'a nu va a luá revansu cu resbelulu; Bismark inse pandesce dupa occasiune de a surprinde cu initiativa. Ce va urmá vomu vedé, si dupa atata armare si in orientu — trebue se urmeze unu viscolu, care in Turci'a inca se afla la usia, unde si bosniacii se scutura pentru libertate, si Turculu a si tramisu armata pentru precautiune.

Brasiovu 5/17 Aprile 1875.

Cetindu cineva primulu articlu din nr. 84 a. c. alu diuariului „Kelet" din Clusiu, ar' cugetá, ca nenorocirile si calamitatile ce au coplesitu statulu unguresc, au avutu pre langa multe alte efecte rele si desastróse, si acele resultatu bunu si salutariu, ca au mai bagatu pucina minte in capulu unguriloru, i-au facutu se se cugete mai seriosu la impregiurarea, ca statulu unguresc numai asiá va poté se esiste, se prospere si se inflorésca, déca va multiumí si castigá pentru sine si pre fii natiuniloru nemaghiare si nejudane. Scriitoriulu articlului din cestiune se mira, ca dintre romanii si sasii transilvaneni nimine nu voiesce a se alaturá la nice un'a din partitele maghiare, din causa ca se temu se nu fia inferati de renegati si tradatori din partea celoru ce sciu se faca cestiune nationale din ori-ce cestiune politica. Astfeliu dinsulu apeléza la sentiulu patrioticu alu romaniloru si sasiloru, cá se se emancipe de sub influinti'a stricatiósa a celoru ce fantaséza numai de Daco-romanismu si pan-germanismu, si se dè mana de ajutoriu la salvarea patriei comune din pericolulu disolutiunii si alu ruinei, ca-ci la din contra caderea ungurului va trage dupa sine in abisu si pre romanu si sasu.

Luandu notitia despre aceste espectoratiuni unguresci, n'avemu decatu se ne bucuramu, vediendu ca romanii transilvaneni **genuini** au inca atat'a respectu si manifesta atat'a cultu facia de sacrele interesse ale patriei si natiunei loru, incatu nice baremi unulu nu s'a **ingagiatu** pre facia a luptá sub drapelulu maghiarismului esclusivu. Mai dulce si mai onorificu este a mori in lupt'a pentru recastigarea si aperarea drepturiloru si a libertatiloru natiunii sale, decatu a capitulá si a se da legatu in manile contrariului, spre a mori in catenele sclaviei rusinóse si neimpacabile cu sentiulu de omu si cu conscientí'a de romanu. Cumca pre unguri i genéza reu tienut'a romaniloru din Transilvani'a si cumca ei ar' dorí se ne véda si pre noi ingagiati

in castrele liberalismului esclusivu maghiaru, acésta o intielegemu préa bine; inse cu parere de reu trebue se-i asecuramu, ca pana candu dinsii nu ne voru convinge prin fapte despre bunele loru intentiuni, de a trai cu noi in acésta patria comuna cá si cu nisce frati intru tóte egalu indreptatiti, si pana candu nu ni voru dovedí, ca natiunea romana n'are de a se mai teme de atacuri clandestine séu pre facia indreptate de unguri contra esistintiei si a individualitatii sale nationali, pana atunci nice speră nu se póte la o apropiare si cu statu mai pucinu la o impacatiune intre aceste dóue elemente.

Si cum s'ar' si poté sperá la o asemenea impacatiune, candu vedemu ca pre di ce merge ungurii pasiescu contra nósta totu mai ostilu si mai agressivu? Nóue ni se imputa ca facemu cestiune nationale din orce cestiune politica, dér' óre dinsii prin institutiunile, legile si ordinatiunile loru de tóta natur'a ce facu? Au nu facu cestiune nationala din ide'a de statu, din justitia, din administratiunea publica, din financiele statului, din armata, din administratiunea si esploatarea caliloru ferate si chiaru si din beserica si scóla? N'avemu noi óre pre fia-care di de a inregistrá cate unu actu de volnicia si violintia indreptatu contra nationalitatii, contra beserice si a scólei, cu unu cuventu, contra esistintiei nóstre nationali?

Si cu tóte aceste dinsii totu mai astépta dela noi iubire si alipire catra ide'a de statu maghiaru, ba indrasnescu a conta chiaru la devotamentu orbu in casuri de nevoi si de pericule. Ce desiertatiune, si ce aroganta pretensiune! Nici-odata simpathi'a si increderea unui poporu nu se castiga prin violintie si prin atecarea clenodieloru sale, ci totudeun'a prin fapte ce corespundu ecuitatii si sentiului de dreptate.

Inse cá se ne convingemu si mai eclatantu despre sinceritatea cuvinteloru unguresci si despre bunele loru intentiuni facia de noi, n'avemu decatu se trecemu cu o fóia mai departe. Acelasi diurnalu in acelasi numeru pre de o parte ne linge, ér' pre de alt'a ne frige. „Kelet“ nu se multiumesce, ca ministriulu Trefort a opritu o multime de manuale d'a se folosí in scólele romane, ci elu cere, cá interdictulu se se estinda si mai departe si anume se se interdica in scólele poporali romane si usulu Istoriei Patriei, scrisa de I. Moldovanu profes. in Blasiu. Si pentru ce? Pentru ca istori'a acést'a vorbesce si de Dacii, cari au stapanitu odata acestu pamentu; tratéza despre dinsii cá despre unu poporu bravu si belicosu, care a cutezatu a provocá la lupta chiaru si pre Romani, adeca pre domnitorii lumei pre acele tempuri.

Intru adeveru impertinenta pretensiune! A cere dela unu istoriografu, cá se tréca cu vederea cele mai essentiali date din istori'a ce scrie, insemna a cere falsificarea istoriei. Au dóra voiescu ungurii cá istori'a patriei nóstre se nu mai trateze despre alta-ce, decatu despre actulu de icoronare din 1867, despre regele si guvernulu seu constitutionalu? Atunci unde remane istori'a trecutului? Unde imigratiunea popóreloru barbare din fundulu Axiei, unde lupt'a dela Mohaciu, unde invasiunile turcesci si unde revolutiunea dela 1848? Pré scalciate concepte au atunci domnii unguri despre istori'a patriei si o asemene pretensiune a loru nu se póte numí decatu absurda. Fia inse siguri domni'a-loru, ca prin eschiderea manualeloru de istori'a patriei din usulu scóleloru poporali, si prin falsificarea istoriei preste totu, Ungari'a nu va ajunge nici-odata la marea négra.

O neasteptata aparintia.

Cine nu scie si cine nu semte pre fiacare di, catu de perniciósa este secti'a judaica pentru interessele societatii omenesci; cine nu vede periculu, cu care judaismulu egoistu amenintia cu distructiune temeliele prosperarii si ale infloririi popóreloru crestine preste totu, si mai vertosu a popóreloru mici. Si cu tóte aceste, dela inaugurarea domniei unguresci si pana astadi judanii au jocatu halaripulu in tierele corónei unguresci, ei au avutu mana libera intru a suge si a stórce nu numai pre bietulu poporu muncitoriu, ci pre fia-care individu si familia de care se potura apropiá. Ei au fostu si sunt domni si situationarii, pentru ca au sciutu se bage in posunariu pre pretinsii domni si situationarii, pentru ca au sciutu se-si cumpere tóte drepturile si libertatile de cetatiani indigeni si se capete in mana chiaru si dreptulu de libera usuraria. Si avendu ei in mana aprópe intréga diurnalistic'a maghiaro-germana din acestu semi-statu, niminea prin nice unu cuventu nu cutezá a atinge cestiunea judanilor si a-si redicá vocea contr'a acestei periculóse caste de ómeni, cari necontenitu se plangu de netoleranti'a altoru popóra, pecandu in fapta ei sunt cele mai netolerante, mai esclusive si mai egoiste creature pre lume.

In fine inse, candu reulu ajunse asiá departe, incatu abiá mai póte fi sperantia de vindecare, trebui se se afle si in sinulu parintiloru patriei maghiare unu individu, care se-si redice vocea intru aperarea acestui pamentu de cotropire judanésca. Deputatulu Victoru Istoczy, prin interpellatiunea sa adressata catra intregu ministeriulu in siedinti'a dela 8 Aprile a camerei, puse si in Ungari'a cestiunea judanilor la ordinea dilei.

Acésta interpellatiune suna, dupa traducerea „Fed.“ astfeliu:

Considerandu, ca si dupa dechiaratiunea ministrului culteloru si instructiunei publice, facuta in sied. camerei de la 4 Jul. 1874. nu essiste in Europ'a neci unu statu, in care elementulu judanescu possiede mai multa influintia si mai mare importantia, cá in Ungari'a;

considerandu, ca acestu elementu chiaru in tiérr'a nostra, mai alesu prin immigratiune, se immultiesce forte inte si inundatiunea tierrei mai alesu prin judani imigrati, au fostu mai de multe ori obiectulu discusiunii in press'a ostebiteloru partite si ca publiculu se ocupá viu de mai multi ani cu acésta cestiune;

considerandu ca acestu elementu dupa fiinti'a sa interna si dupa aretarile sale d'in afara formeza nu atatu una confesiune, ci mai multu are caracterulu de multu invechitului sistemu de casta ce domnise in anticitate, cá potere sociale independinte prin unitari'a-i ivire precum si prin armele ce si le-a castigatu si cari intre impregiurarile de facia sunt iresistibile, atatu pe terrenulu sociale catu si pre celu politicu si economicu d'in di in di face cuceriri in dimensiuni mai mari si pre elemintele crestine nu numai ca le intrece, dér amenintia a si-le asservi;

considerandu mai de parte, ca judanimea formeza unu organismu cosmopoliticu, ce stá sub conducerea unei alliantie internationale (lige internationale,) redicandu-se a supr'a interesseloru statului si ale nationalitatii, si care precum acést'a s'au adeveritu pedeplinu si la noi in anii 1850—60, numai pana atunci tiene la caus'a nationale, pana candu impregiurarile actuale ori imminente li-assecura poterea séu aspectele la potere, cá estu-modú se le esploateze pentru scopurile propriei caste;

considerandu, ca missiunea Ungariei nu pote se fia neci dupa esperinti'a facuta in anii d'in urma, in interessulu ei nu pote jacé, cá se serv esca de unu territoriu de incercare pentru acésta oligarchia economica si pentru cast'a care prin acea oligarchia tinde la assecurarea dominatiunei politice;

si considerandu analogulu punctu de vedere, dupa essemplulu altoru guverne europene ce guvernulu nostru ar trebui se-lu occupe facia cu ultramontanismulu si international'a, respectivu facia cu democrati'a sociale, la noi relativu mai pucinu periculosa, — intrebu pre onorab. ministeriu.

1. Are intentiunea d'a presentá proiectulu de lege despre incolatu (impamentenire) de atate ori promissu si neci pana astadi introdusu, prin care sè se reguleze immigratiunea straina si sè se puna stavila judanilorn, cari inundeza Ungari'a?

2. Impedecare-ar guvernulu eventualele miscari pacifice, cari elementele crestine spre aperarea loru propria le-ar intreprinde pre terrenulu sociale in contr'a acestei caste agressive?

2. Are guvernulu preste totu intentiunea d'a ocupá positiune resoluta facia cu acésta cestiune séu ca vre se continue si pre viitoriu acea politica indifferinte si acea deplina neutralitate, care, prin aparitiunile de pana acum, de la emancipatiune incoce, in vieti'a de statu si pre terrenulu administratiunei publice, nu e justificata?

Vien'a in 11 Aprile 1875.

Credintiosi patriei, in care amu crescutu si poporului, din care ne-amu nascutu, cugetarile si simtirile nóstre nu se potu departá de pamentulu si trupin'a materna.

Cu tota ardórea iubirei animeloru june, cu tóta poterea dorintieloru, sperantieloru si aspiratiuniloru nóstre, nesuimu la fericirea patriei si a poporului nostru romanu.

Candu se fericesce poporulu, si patri'a e ferice; éra sórtea poporului e insasi sórtea fiiloru sei.

Subsemnatii fii ai Transilvaniei si Ungariei, ajunsi o data la consciinti'a acést'a, ne simtimu cu intregu venitoriulu nostru totu mai strinsu legati de sortea patriei si-a natiunei nostre. Si cu catu acésta legatura devine mai forte, cu atatu mai mari sunt bucuriele si suferintiele, cari se straplanta cá fulgerulu dela parinti, frati si sorori in animele nóstre.

Astufeliu ne bucuràmu impreuna cu iubitii nostri de-acasa, in momente de acele fericite, candu cu admiratiune vedemu destinsi barbati ai poporului nostru, luminati patrioti, luptandu-se fora frica si cu tota forti'a ce li-o da o inalta consciintia de dreptu si de dreptate pentru libertatile nealienabile ale patriei si ale natiunei nóstre; dér' greu si amaru ne vine, déca trebuesce se audimu de neintielegerei si afasiari intestine ale poporului romanu, de rea-vointi'a, de osti resipite si de desertari dela sacrulu stindardu alu causei patriotice romane.

Intru unu asemenea momentu de neliniscre si mahnire interna venimu a ne esprime sentiementele si aspiratiunile, ce le nutrimu facia de bravulu si iubitulu nostru poporu si de demnii aperatori ai causei sale.

Ceea-ce ne 'mpinge cu-o magica potere la acést'a manifestatiune juna este trist'a convictiune despre periculu celu mare, ce amenintia cu putredine pana si radecin'a natiunalitatei nóstre tocmai in timpulu celei mai gigantice desvoltari a ideei de natiunalitate.

Abia scapatu din servitute poporulu romanu se simte espusu unei noue si mai infricosiate sclavie. Acést'a este sclavi'a morale — caten'a aurita, cu care se incérca crudele poteri inamice a ne injugá din nou la carulu loru triumfalu.

Intregu mechanismulu unei politice violatorie si totu-o-data corumpetória se pune in lucrare spre a stinge cu incetulu, cu incetulu semtiulu de onóre de dreptate si de libertate in piepturile romaniloru, — focului acestu domnedieescu, care a incalditu tóte spiritele nalte si nobile dela 'nceputulu istoriei.

Bunulu celu mai scumpu, care mai antaiu redica pre omu la demnitatea sa, care formédia basea aderverata a libertatii individuale, civice si natiunale in statu, motorulu principalu alu culturei gintelor, — limb'a materna si poporala ni se ataca cu armele cele mai rafinate ale unei legislatiuni si administratiuni straine cerintieloru desvoltarei nostre patriotice-natiunale.

Óre acést'a nu e destulu? Se mai enumeramu aci anca si multe alte nesajunse, cari bantuiescu sórtea poporului nóstru?! — Si noi, cati suferimu cu acestu poporu, se nu dàmu espressiune cugetarioru, ce ne agita tóta firea?! —

Ne aducemu aminte de cuvintele, cari le-a respicatu Fabius in senatu: candu, dise elu, marea e liniscita, lesne se póte conduce nai'a asupra valuriloru line; candu inse se apropia furtuna si valurile se redica, isbinduse cu vehementia de paretii corabiei, atunci intru-unu momentu atatu de gravu trebuie incordata tota potorea barbatésca si cu mana tare dirésa carm'a, deca e, cá corabi'a se nu se cofunde.

Unu nou si greu viscolu infrunta astadi si nai'a sperantieloru si aspiratiuniloru nóstre, sant'a causa a poporului romanu.

Cu cea mai adunca intristare intieleseramu dér', ca tocmai acum, — candu, dupa atatea nefericiri cu dreptu se acceptá, cá tote braciele romane, odiniora glori'a patriei si spaim'a inimicilorn, se se reunesca a mediuloci o sigura si potenica carmuire a interesseloru nóstre natiunali, — stau a se nasce noue desbinari in sinulu poporului nostru.

Ce sunt tóte inimicitiile lumei, ce este insasi potere'a elementaria a naturei pre lenga acestu reu infricosiatu, care desparte pre parente de fiu, pre frate de sora? Gandindu-ne la elu, ni se infaciosiédia tóte iconele infloratorie din istori'a trecutului nostru, — focului infernalu alu unei passiuni desceatorie, doboritorie de totu ce e bunu, forte si frumosu, negrulu pecatu carele a adusu pre romanu, candu va domnu alu teritoriului seu, la sapa de lemnu.

In faci'a unui periculu cá acest'a, junimea romana din Transilvani'a si Ungari'a nu mai pote se retaca ceea-ce-i jace la anima, ci detori'a-si este a-si esprime simtiementele cu voce tare, cá s'auda intregu poporulu.

Cá unii, ce facemu parte din junimea acést'a, — c'a juni romani voimu, dorimu si aspiramu la uniunea tuturoru romaniloru de bunu simtiu sub sacrulu stindardu alu causei drepte romane.

Drepta-aceea ne grabimu a depune tributulu simtieminteloru nostre de iubire, stima si devotamentu in manile tuturoru barbatiloru romani, cari cu fapt'a, cu caracterulu firmu natiunalu, cu patriotismulni loru desinteressatu s'au probatu in tote timporile, cari au luptatu si lupta neobositu pentru dreptulu tierei si alu poporului romanu si a le dice:

Tienemu cu totu sufletulu la stindardulu causei drepte a poporului romanu, la drapelulu egalitatei si fratietatei patriotice natiunale, care in anulu 1848 s'a redicatu in védi'a lumei, anunciandu redesteptarea si renascerea universitatii politice a romaniloru si pre care voi demni barbati l'ati aperatu si l'aperati cu constantia si curagiu neinfrantu.

Totu romanulu binesimtietoriu trebuie se se grupédie astadi in giurulu acestui stindardu, care singuru póte se reunésca si se tiena la-o-laita ostea luptatoriloru pentru dreptate si libertate constitutionale, pentru nealienabilele drepturi ale mareluiprincipatu alu Transilvaniei si ale poporului romanu din acesta tiéra si din Ungari'a; pentru limb'a si literatur'a romana.

Uitate se fia neajunsele trecutului, astadi avemu se socotimu cu presentele si acestuia se-i dedicamu tote poterile nostre.

Suntemu convinsi, ca intreg'a junime romana din Transilvani'a si Ungari'a va urmá esemplulu nostru, esprimandu-si in momentulu acest'a gravu alipirea la aperatorii aderarati ai interesseloru de viatia romana.

Astadi sunt numai simtiementele din anim'a juna, sincera, caroru le damu sboru catra casa; mane vomu fi gata a intra in servitiulu patriei si natiunei nóstre si a inmulti sirurile combatentiloru pentru binele si fericirea ei!

Georgiu Baiulescu, med. Aurelianu Belesiu, techn. Valeriu P. Bologa, techn. Stefanu Bodiu, silv. Moise Boeriu, pedag. Octavianu Blasianu, med. Teodoru Ceontea, cand. prof. Ioanu Closje, med. Drnd. St. N. Ciurcu, med. Nicolau Fagarasianu, tech. Hanganutiu, med. Basiliu Michailu Lazaru, techn. C. Moldovanu, med. Zach. Moga, techn. Drnd. I. Neagoe, med. Nicolau Neamtiu, techn. Ioanu C. Popasu, techn. Ioanu Pamfilie, techn. Victor Popp, silv. Const. V. Popu, jur. Teofilu I. Ratiu, techn. Alexandru Grama doctrnd. teol. Emanuile Sidor tech. Tilea s. techn. ingin. St. Velovanu cand. prof. Drd. Ioane Popu med. Dr. Hosanu, med. Ioanu Baiulescu techn. G. Sierbanu sil. Drnd. P. Vladu, Drnd. N. Calefariu, Drnd. Ioane Anca, Drnd. Emiliu Filipanu.

Sabesiu, 12 Aprile 1875.

(Affaceri electorali.) Comitetulu centrale in recentea sa siedintia, convocata la tempulu seu si conduss cu tactu de presiedintele ordinariu, a luatu la desbatere obiectele competintiei sale prescrise prin nóu'a lege electorale. Cu unanimitate s'a decisu a provocá comissiunile conscrietórie la completarea consemnariloru alegutoriloru, cu privire la valut'a baniloru, la deosebitele titluri de dreptu a mai multoru alegutori si, mai cu seama, la contributiunile, ce mai alesu cetatianii romani din unele comunitati solvescu pentru mosiele loru de pre mai multe hotare. Tóte aceste contributiuni trebue adunate, si respectivulu cive póte, conformu legii, cascigá dreptulu electorale pre basea censului. Numai dupa ce comissiunile voru fi plivitu deplinu conscrierea alegutoriloru, comitetulu centrale va poté luá la revisiunea recerута consemnarile alegutoriloru. Aterna dela zelulu si prompteti'a comisiuniloru conscrietórie, cá aceste lucrari se fia terminate in celu mai scurtu tempu, pentru cá apoi tóte ulteriorele agende numeróse si importante se se póta implini cu bun'a loru socoteala si cu successu.

Nu aflu superfluu a mai amintí, ca comissiunile si comitetulu centrale se fia cu mare bagare de seama la nóu'a lege electorale cu privire la dreptulu de civilitate, care la noi din asié numitulu fundu regiu are deplina valóre si se póte aplicá cu totu dreptulu si fara scrupuli, pentru ca noi toti am fostu si suntemu liberi. E mare deosebire, intre cei din fundulu Ardealului. Dat'a occasiune vomu sierbí cu necessariele analise speciali. —

In ultim'a mea epistola am fostu comunecatu, ca in contra arondarii cercuriloru electorali deaici prin representantii'a scaunului si a orasiului nostru unii representanti sasi au insinuatu votu separatu. Votulu separatu nefindu motivatu in nóu'a lege electorale, pre scurtu, nepotendu de felu avé loco, maioritatea, in nemarginit'a sa tolerantia, totu-si l'a primitu la protocolu, care apoi astfeliu de votu separatu ar' fi trebuitu se ajunga la sórtea, carea asta-di, videmu, ca isbesce in voturi separate in tóte privintiele deplinu motivate de prin congregatiunile comitatense, adeca la totala ignorare si desconsiderare din partea respectiveloru corporatiuni.

Sasii inse, bagu séma, pretotindenea trebue se fia privilegiati.

Acum am intielesu, ca cu privire la acelu votu separatu d'aici, guberuulu din Pest'a ar' fi decisu, ca representanti'a nóstra scaunala se iè din nou in socotintia impartirea cercuriloru electorali deórece este prea mare disproportiune intre alegutorii ambeloru cercuri.

Nu sciu representanti'a scaunala, candu va tiené adunare, nece sciu ce va respunde la acésta dorintia a guvernului, cu atatu mai pucinu -mi póte trece prin minte a tintí unde-va prin parerea mea individuala a supra dorintii ministrului de interne; inse -mi tienu de detorintia patriotica a pronunciá in interessulu comunu opiniunea mea.

Votulu separatu n'a fostu motivatu si neci representanti'a, neci guvernulu n'ar' fi trebuitu se -lu iè in socotintia, pentru ca § 120 din nóu'a lege electorala lasa pentru tóta si intrég'a Ungari'a politic'a de asta-di in deplina valóre art. de lege V, §. 5 din 1848, care dispune, ca cercurile electorali se se constitua cu bagare de séma la numerulu poporatiunii si la territoriu etc. precum a si facutu adunarea scaunala, ceea ce nu póte negá neci unu cive din acestu scaunu.

Disproportiunea alegutoriloru, calulu de batala alu separatistiloru, este celu mai slabu motivu, care, dorere, se vede, ca a sedusu si guvernulu necunoscutoriu de impregiurarile si relatiunile din fundulu regiu, ca-ci, ori cum se va face arondarea cercuriloru electorali disproportiunea alegutoriloru, totusi va remané mare, pentru ca in orasiu suntu de trei ori atati-a alegutori cati in scaunulu intregu.

Proportiune se va poté face numai atuncia déca una parte a cercului orasiului se va da cercului scaunului, ceea ce adunarea scaunului inca póte face pre basea numerului alegutoriloru (acést'a inse n'ar' fi motivata in legea elect.), conformu dorintii separatistiloru si a guvernului rea informatu, cu tóte ca, sciu, ca si atuncia va ninge votu separatu.

Apoi mai repetiescu, ca aici la noi dela 1848 in cóce miculu numeru de alegutori si neinsemnat'a estensiune a teritoriului a dictatu se se faca, pre cum fara neci una amintéla totu-deuna s'a facutu, numai unu singuru cercu electorale, in care s'au alesu ambii deputati la dieta.

Tóta trés'a eterna acum'a dela Adunarea scaunului. Ea va decide cum va fi mai consultu si mai folositoriu, si va lucrá cá si pana acum'a fora a avé lipsa de voturi separate luate din ventu intr'adinsu si cu intentiune. Ea apoi va sci si esecutá pre basea legii cu tóta energi'a si resolutiunea decisiunile ei.

Dauna numai, ca prin astfeliu de palavre tendentióse se perde scumpulu tempu si se impedeca lucrarile.

Corresp.

Din scaunulu Sibiiului
5 Aprile 1875.

Domnule Redactoriu!

Voiu a-ti servi cu óresi-care informatiuni despre lucrarile senatului scolastecu protopop. gr. cat. alu Sibiiului in siedinti'a tienuta in 1 Aprile a. c.

1. S'a pertractatu si statoritu reportulu gen. despre starea invetiamentului poporalu pre sem. I an. scol. 1874/5 in scólele confesionali din comunele bes. apartienatórie protop. Sibiiului.

2. S'a luatu scientia despre pasii facuti din partea respectiveloru senate scol. parochiali in obiectulu procurarei gradiniloru scolastece si de pomaritu, si s'a decisu, cá in acele comune, unde nu s'a obtienutu inca nece unu resultatu dela locurile competente, in obiectulu cestiunatu, se se urgiteze deciderea causei respective.

3. S'a decisu a se dá nóue admonitiuni a celoru senate scolastece parochiali, cari n'au ingrigitu inca pentru procurarea tuturoru recuisiteloru instructiunali, necessarie la invetiamentu.

4. S'a revediutu si essaminatu ratiunile scóleloru confesionali gr. cat. de pre an. 1874.

In 2 si 3 Aprile a. c. s'a tienutu conferentie cu invetiatorii din protopopiatulu gr. cat. alu Sibiiului sub conducerea d-lui Directore Bas. Petri. In aceste conferintie, d. Directore Petri a tienutu prelectiuni despre mesurele metrice. Am ascultatu cu mare placere propunerile cele chiare si precise ale d-lui conducatoriu si me semtiu detoriu a-i esprime multiumirile si recunoscinti'a nóstra pentru servitiale si ostenelele prestate si cu ast'a ocasiune, in interessulu progressarei causei scolastece.

....r....

A dóu'a Adunare generala ordinaria a Institutului de creditu si de economii „ALBINA“, tienuta la Sibiiu in localulu Associatiunei transilvane in 30 Martiu 1875.

(Capetu.)

V. Creditulu ipoticariu,

realisandu cu totulu in acestu ramu fl. cr.

46 imprumuturi in suma de	24070	—
din cari s'au restituitu		
1 imprumutu de . . . . fl. 1000		
ér' in rate espirate cu totulu „ 1490	2490	—
remanendu starea la finea anului de		
45 imprumuturi in suma de	21580	—,

care suma este assigurata prin ipotece bune in pretiu totalu de 120,600 fl., aprópe de 6 ori catu facu pretensiunile nóstre.

In reportu cu anulu trecutu starea operatiuniloru nóstre la finea anului 1874 este urmatórea:

	fl. cr. mai pucinu.	fl. cr. mai multu.
la reuniuni de creditu .	55,696 38	— —
„ depuneri	— —	51,689 58
„ escomptu	— —	131,886 82
„ lombardu	3,099 —	— —
„ imprumuturi ipotecari .	— —	21.580 —
In totalu .	58,795 38	205,156 40

Resulta deci o crescere preste totu de 146,361 fl. 02 cr. v. a.

In toti ramii de operatiune s'au realisatu prin institutu in anulu trecutu 2562 imprumuturi in suma de 1,047,861 fl. 95 cr. Considerandu, ca imprumutatii nostri in partea loru cea mai mare se tienu de clas'a agricultoriloru nostri tierani, carii in impregiurarile nóstre n'ar' fi potutu strabate la alte institute de bani: serviciele, ce institutulu „Albina“ aduce interesseloru economice in tiér'a nóstra — suntu evidente.

Revrementulu cassei din totu anulu a fostu urmatoriulu:

Perceptiuni	fl. 1,191,949	28 cr.
Erogatiuni	„ 1,189,198	04 „
Totalulu	fl. 2,381,147	32 cr.

Acestu mersu si asta stare a operatiuniloru nóstre probéza de ajunsu, ca administratiunea D.-vóstre a tienutu totu-deaun'a contu de cele trei postulate ale manipularii si administrarii areciloru la institute de bani: siguantia, fruptificarea si disponibilitatea capitaleloru. Amu gasitu correspundietoriu cu chiamarea si natur'a institutului nostru, d'a immobilisá pana acum numai o mica parte a averii nóstre, si d'a plasá partea cea mai mare a ei in valori curundu realisabile; astu-modu furamu totu-deaun'a in stare, a correspunde promptu ingagemînteloru institutului in tóte directiunile.

Aceste suntu, Dloru actionari, transactiunile mai insemnate ale anului trecutu. Informatiunile speciali vi le da bilantiulu, ce avemu onóre a-lu presentá essaminatu prin comitetulu D-vóstre de revisiune si care e astu-modu compusu, de nu are trebuintia de commentariu. (Vedi „Gazet'a“ nr. 23. R.)

Tienendu la principiulu nostru de soliditate amu effectuitu in bilantiu si anulu trecutu tóte amortisarile possibili, in a caroru urmare d. e. spesele de fondare dejá in alu doile anu se gassecu reduse dela 12050 fl. 40 la 8970 fl. 40 cr., adica cu 1003 fl. 92 cr. preste catu prescriu statutele. Motivele nóstre vi le espussemu in reportulu anului antaiu.

Bilantiulu ne arata unu venitu crudu (brutu) alu anului 1874 de . . . fl. 53,320 37 cr. din care subtragundu totalulu interesseloru, speseloru, contributiuniloru, amortisariloru si perderiloru cu . . . . . fl. 22,293 14 cr.

resulta unu profitu curatu de . . . . . fl. 31,027 23 cr. séu cu 7279 fl. 24 cr. mai multu cá in primulu anu de bilantiu, care de altu-mintre, precum sciti a fostu de 21 luni.

Conformu § 69 din statute acestu cascigu vine a se imparti cum urméza:

Cá interesse de 5% dupa capitalulu de actiuni . . . . . fl. 15,000 — cr.

Restulu de . . . . . fl. 16,027 — cr. vine a se distribuí astu-modu:

15% cá dotatiune a fondului de reserva cu . . fl. 2404 08 cr.

Cá tantieme pentru Consiliu, Directoru, oficiali etc. fl. 3310 64 cr.

5% pentru scopuri de folosu comunu fl. 801 36 cr. fl. 6516 08 cr.

Din restulu de . . . . . fl. 9511 15 cr. punemu cá 9000 fl. se se imparta cá supradividenda intre DD. actionari, ér' 511 fl. 15 cr. se se tréca in contulu profitului anului curentu.

Pentru 3000 actiuni ale institutului se vinu deci din profitulu curatu alu anului trecutu

5% interesse . . . . . fl. 15000 — cr.
cá supradividenda . . . . . 9000 — „

in totalu fl. 24000 — cr. care da 8% séu 8 fl. de actiune, cu $1^{56}/_{100}$% séu cu 1 fl. 56 cr. de actiune mai multu cá anulu antaiu.

Fondulu nostru de reserva cu adausulu cuotei de astadi din profitu a ajunsu la cifr'a de 8930 fl. 02 cr., crescundu in anulu espiratu cu 3211 fl. 67 cr.

La just'a apretiare a acestoru resultate, ve rogamu a nu perde din vedere, Dloru actionari, ca pana aci grigea si attentiunea principala a administratiunei a trebuitu se fia indreptata mai multu asupr'a considerarii institutului, decatu asupra castigului si ca institutulu in totu timpulu esistintiei sale inca n'a ajunsu a se vedé in impregiurari normale.

Luandu deci actu de reportulu nostru acestu-a, Ve rogamu, cá dupa ascultarea reportului comitetului de rivisiune, se binevoiti a decide asupra urmatóreloru propuneri urmate conformu programului publicatu:

1. Aprobarea bilantiului si darea absolutoriului.

2. Incuviintiarea proiectului acum cetitu pentru impartirea profitului, si ca alu doile cuponu alu actiuniloru nóstre dela 1 Iuliu 1875 se se rescompere cu 8 fiorini.

3. Impartirea cuotei menite in sensulu § 69 lit. g) a statuteloru pentru scopuri de folosu comunu in modulu urmatoriu:

a) Fondului „Associatiunei“ din Aradu pentru cultur'a poporului . . . . . fl. 100 — cr.
b) Fondului Reuniunei femeiloru romane din Brasiovu . . . „ 50 — „
c) Fondului Reuniunei femeiloru romane din Mediasiu pentru crescerea si ajutoriulu feteloru sermane . . . . . „ 50 — „
d) Pentru reuniuniile de invetiatori din Ungari'a si Banatu „ 200 — „
e) Pentru alumneulu Nicolau Jiga din Oradea mare . . . . „ 50 — „
f) Pentru invetiaceii la meserii romane din Oraviti'a si tienutu „ 50 — „
g) Reuniuniloru sodaliloru romani din Sibiiu, Brasiovu*) si Clusiu cate fl. 50, ... „ 150 — „
h) Fondului scólei gr. or. din Sibiiu dela parochi'a din cetate . . . . . „ 50 — „
i) Fondului scólei gr. cat. din Sibiiu . . . . . „ 50 — „
k) Fondului spitalului civilu Franciscu Iosefianu din Sibiiu „ 51 36 „

Sum'a fl. 801 36 cr.

4. Fipsarea pretiului marceloru de presentia in sensulu § 46 si 61 lit. d) din statute.

5. Intregirea definitiva a Consiliului in sensulu § 34 din statute.

6. Alegerea revisoriloru de computu conformu § 61 lit. *f*) din statute.

Reportulu acestu-a se iá la placuta cunoscintia.

Dlu **Basiliu Petri** da apoi cetire urmatorului reportu alu comitetului pentru revisiunea computului:

Onorabila adunare generale!

Subscrisulu comitetu de revisiune a institutului de creditu si de economie „Albin'a“ nu a lipsitu in vertutea §-lui 63 din statute a supune affacerile acestui institutu mai antaiu la 2 Ianuariu, adéu'a óra la 25 Martisioru a. c. essaminarei prescrise, in urm'a caror'a ne-amu convinsu, cum ca tóte estractele consuna deplinu atatu cu cartea principala, catu si cu celelalte registre. Essaminandu adeca computulu asupr'a operatiuniloru anului espiratu, amu confrontatu bilantiulu, precum si contulu profitului si alu perderiloru cu cartea principala si cu registrele, si facundu insi-ne probe particulari, ne-amu convinsu despre perfect'a consunantia a acelora cu cuprinsulu cartiloru, ceea ce amu si confirmatu cu subscrierea nóstra.

Dreptu acéea ne permitemu a propune, cá onorabil'a adunare generale se binevoiésca a aprobá computulu anului espiratu 1874, ér' consiliului de administratiune a-i dá absolutoriulu recerutu.

Sibiiu, in 25 Martiu 1875.

Augustu Senor m. p., G. Mateiu m. p., Bas. Petri m. p.

Adunarea aprób'a in unanimitate bilantiulu presentatu si accórda consiliului de administratiune absolutoriulu pe timpulu anului 1874.

Presidiulu pune la ordinea dilei propunerea consiliului de administratiune cuprinsa in reportulu de mai susu pentru impartirea profitului curatu si fipsarea dividendeloru, care se primésce cu unanimitate; astu-modu alu doile cuponu alu insitutului dela 1 Iuliu 1875 se va rescumperá cu 8 fl.

Asemene se primesce cu maioritate de voturi propunerea cuprinsa in reportulu consiliului pentru distribuirea cuotei de 801 fl. 36 cr. resultate din bilantiu pentru scopuri comuni.

In sensulu § 46 din statute se fipsóza pretiulu marceloru de presentia pentru anulu urmatoriu cu 3 fiorini.

Se procede apoi la intregirea consiliului de administratiune prin alegere de noi membrii cum si la alegerea comitetului de revisiune pentru anulu urmateriu.

Resultatulu alegerii e urmatoriulu:

In consiliulu de administratiune: Ill. Sa d-lu episcopu alu Aradului **Ioane Metianu** alesu cu 72 voturi. Dlu comerciante din Brasiovu Georgiu B. Popu cu 50 voturi.

In comitetulu de revisiune: d-nii Augustu Senor alesu cu 81 voturi. Georgiu Mateiu alesu cu 80 voturi. Basiliu Petri alesu cu 47 voturi.

Ér' cá suplenti: d-nii Ioane cretiu alesu cu 85 voturi. Antoniu Bechnitiu alesu cu 41 voturi.

Presiedintele multiumindu celoru presinti pentru concursulu si interessulu aratatu catra institutu, dechiara adunarea de inchisa, denumindu de verificatori ai protocolului adunarii pe dd. Ioane Hannia, Demetriu Racuciu si Ioane Pandrea.

*) In Brasiovu nu esiste Reuniune de sodali, ci numai Reuniune pentru ajutorarea invetiaceiloru la meserie. Amu dorí inse se fia. Red.

Noutati diverse.

— Pe la Brasiovu si astadi in 16 Aprile ninge cá in mediuloculu ernii si prin districtu si secuime apele exundéza, reversanduse, mai vertosu Oltulu amenintia cu intrerumperea comunicatiunii. Tieranii suntu desperati, ca nu mai au nutretiu pentru vite si araturile li se intardia, incatu si de aici li se amenintia starea materiale cea atatu de insarcinata cu dari si sarcine publice. —

— Officialiloru straini la drumurile ferate in Ungari'a si Transilvani'a li s'a pusu terminu pana la finea lui Iuliu a. c. spre a invatia limb'a maghiara, ca-ce altufeliu, dupa unu examenu, se voru stramutá din posturi. — Maghiarisarea e alf'a si omeg'a fericirei statului, dupa cum vedemu.

„Ori-care Scola romanesca de macaru unde, cum si ori-care Societate romanesca literaria, ori-ce Cercu, orice Casina romanesca, afara din statulu romanu, au dreptulu sè primesca gratuitu „Trompeta Carpatiloru,“ fára sè platesca nici chiaru portulu diurnalului; o simpla cerere este destulu.“

Bucuresi. Cesaru Bolliacu.“

Pretiurile piacei

in 16 Aprile 1875.

Mesura	Specia fructeloru		Pretiulu fl.	Pretiulu cr.
Metreta austriaca-40 cupe	Grau	fruntea	4	6
		midiulociu	3	94
		de diosu	3	80
	Mestecatu		3	34
	Secara	fromésa	2	74
		de midiulocu	2	60
	Ordiulu	frumosu	2	42
		de midiulocu	2	34
	Ovesulu	frumosu	1	46
		de midiulocu	1	40
	Porumbulu		3	14
	Meiu		5	6
	Hrisca		2	68
	Mazerea		4	—
	Lintea		6	34
	Fasceolea		5	32
	Sementia de inu		8	74
	Cartofi		—	88
Puntu	Carne de vita		—	18
	„ de rimatoriu		—	26
	„ de berbece		—	—
Centenariu	Seu de vita prospetu		20	—
	„ „ „ topitu		—	—

Cursurile

la bursa in 16 Aprile 1875 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 24	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	8 „ 89	„ „
Augsburg	—	—	103 „ 55	„ „
Londonu	—	—	111 „ 35	„ „
Imprumutulu nationalu		—	74 „ 60	„ „
Obligatiile metallice vechi de 5%			70 „ 45	„ „
Obligatiunile rurale ungare			79 „ 75	„ „
„ „ temesiane			78 „ —	„ „
„ „ transilvane			76 „ 90	„ „
„ „ croato-slav.			80 „ 25	„ „
Actiunile bancei	—	—	958 „ —	„ „
„ creditului	—	—	234 „ 75	„ „

Redactoru respundietoriu
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.